

Nacka kommun
jakob.vogel@nacka.se

Elektronisk delgivning

Anläggande av fotbollsplaner m.m. på fastigheten Ramsmora 1:1, Nacka kommun

Beslut

Länsstyrelsen förbjuder, med stöd av 12 kap. 6 § fjärde stycket miljöbalken, Nacka kommun att anlägga fotbollsplaner med tillhörande anläggningar på fastigheten Ramsmora 1:1, i Nacka kommun, enligt bilaga 2.

Beskrivning av ärendet

Nacka kommun (kommunen) har den 2 november 2022 anmält anläggande av fotbollsplaner på fastigheten Ramsmora 1:1, i Nacka kommun, för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, se bilaga 2.

Anmälan avser anläggande av två fullstora fotbollsplaner för 11-mannaspel med konstgräs (ca 112 x 71 meter). Till fotbollsplanerna planeras vägar och parkeringsplatser samt omklädningsrum. Längs västra sidan av båda planerna planeras en 2,5 meter bred gångväg av grus. Båda planerna ska inhägnas med stängsel med en höjd mellan 4–8 meter och belysas med totalt 11 master (22–24 meter höga). Även vägar inom området och parkeringsplats ska belysas.

Fotbollsplanerna planeras att anläggas på så sätt att de skär in i en terrängförhöjning i hållmarkstallskogen i norr, och där måste marken utjämnas genom sprängning. Ett antal diken inom området omfattas av vattenverksamhet, och kulvertering avses ske alternativt omgrävning av dikena.

Inom området finns biotopskyddade strukturer som vattenförande diken och åkerholmar, fridlysta arter (till exempel hasselsnok, mindre vattensalamander, flera rödlistade fågelarter och fladdermöss), skyddsvärda träd och generellt dokumenterat höga naturvärden.

Kommunen har under 2021 och 2022 genomfört en naturvärdesinventering, en fågelinventering, inventering av hasselsnok och groddjur samt en fladdermusinventering. Artskyddsutredningar av påträffade skyddade arter som omfattas av artskyddsförordningen (2007:845) har också genomförts.

Länsstyrelsen beslutade den 12 december 2022 att, i avvaktan på slutligt beslut i ärendet, förbjuda kommunen att tills vidare påbörja den anmälda verksamheten och förelade kommunen att inkomma med kompletteringar. Kommunen inkom den 12 februari 2024 med kompletteringar.

Länsstyrelsen konstaterar att utredningarna i ärendet är omfattande. Av de till anmälan bilagda inventeringarna och utredningarna, inklusive kompletteringar, framgår bl.a. följande.

Naturmiljö

Naturvärdesinventeringen avgränsade 17 naturvärdesobjekt. Av dessa bedömdes två ha högsta naturvärde, fyra högt naturvärde, fyra påtagligt naturvärde och sju visst naturvärde. De högsta och mest karaktäristiska naturvärdena i området är knutna till skog med gammal ek, åldrig och välutvecklad tallskog samt mindre partier med utmagrade gräsmarker. Ett stort antal rödlistade arter noterades under inventeringen och 138 naturvärdesträd har identifierats av vilka 26 träd når definitionen för särskilt skyddsvärda träd.

Fem diken samt sex åkerholmar, som samtliga omfattas av det generella biotopskyddet, bedöms komma att påverkas negativt om fotbollsplanerna anläggs som planerat.

Fladdermöss

Vid inventeringen identifierades fem fladdermusarter: nordfladdermus, mustasch-/taigafladdermus, större brunfladdermus, dvärgpipistrell samt brunlångöra. Nordfladdermus och brunlångöra är upptagna i rödlistan (Nära hotad; NT). Vidare identifierades 23 potentiella boplatser för fladdermöss. Inventeringen visar att det aktuella området är betydelsefullt för fladdermöss under både högsommar (reproduktionsperiod) och sensommar (migrationsperiod).

Enligt artskyddsutredningen kan boplatser komma att påverkas av belysning, vilket kan utgöra en störning och även innebära att fladdermöss dör. Förbud enligt i 4 a § punkterna 1-2 artskyddsförordningen aktualiseras därmed enligt utredningen. Om

potentiella boplatser påverkas av belysning innebär det vidare en uppenbar skada på fortplantningsområden och viloplats för fladdermöss i området, vilket är förbjudet enligt 4 a § punkten 4 artskyddsförordningen.

Grod- och kräldjur

Hasselsnok (Sårbar; VU) har observerats i projektområdet och Rams Mora bedöms ingå i ett hemområde för en hasselsnokpopulation. De öppna gräsmarkerna och skogsbrynen i området bedöms vara goda jaktmarker för hasselsnok och i skogen runt gräsmarken finns en del hållmarker som potentiellt kan fungera som fortplantnings- och övervintringsplatser. Projektet har, i sin nuvarande utformning, en betydande påverkan på sammansättningen av livsmiljöer för hasselsnok i området.

Om hasselsnoken finns i projektområdet när byggnationen genomförs, kommer hasselsnokarna störas och det går heller inte att utesluta att individer av hasselsnoken kommer att dödas. Projektet planerar i nuvarande utformning att exploatera cirka 2,8 hektar jaktmarker för hasselsnoken. Enligt artskyddsutredningen riskerar därmed den aktuella åtgärden att utlösa förbud enligt 4 a § punkterna 1-2 och 4 artskyddsförordningen. Projektet riskerar även att försämra kvaliteten hos flera närliggande kärnområden då dess kvalitet som fortplantnings- och övervintringsområden är beroende av att det finns jaktmarker i nära anslutning. Sammantaget innebär planerna en markant försämring av den ekologiska funktionaliteten för hasselsnok i området.

Skyddsåtgärder föreslås vilket innefattar flytt av ormar från anläggningsplatsen, samt förstärkning av habitatnätverket öster om planområdet genom att livsmiljö restaureras eller skapas.

Under inventeringen hittades åtta individer av mindre vattensalamander, men inga fynd av större vattensalamander gjordes.

En eventuell kulvertering av de befintliga diken i Rams Mora planområde riskerar att påverka den lokala populationen av den fridlysta arten mindre vattensalamander negativt. Som kompensationsåtgärd föreslås att flera nya dammar grävs, samt att ett system med fångstarmar och en groddjurstunnel installeras i syfte att förstärka den lokala populationen av mindre vattensalamander.

Fåglar

Fågelinventeringarna visade att 30 arter höll revir i Ramsmora, varav åtta rödlistade arter (björktrast, grönfink, grönsångare, gulsparv, kråka, rödvingetrast, stare och svartvit flugsnappare). Sammantaget görs bedömningen att om rekommendationerna om att hålträd och äldre träd sparas från avverkning så kommer den eventuella exploateringen av Ramsmora inte att påverka förekommande fågelarters bevarandestatus på lokal, regional eller nationell skala.

Anläggningen bedöms få en negativ påverkan på livsmiljöernas kontinuerliga ekologiska funktion för hornuggla (Nära hotad; NT) på en lokal skala. Dock kommer kompensationsåtgärderna inriktade på hasselsnok att i det närmaste fördubbla arealen lämplig jaktmark för hornugglor på en lokal skala.

Kulturmiljö

Enligt kulturlandskapsutredningen bedöms området ha ett högt kulturhistoriskt värde ur både ett lokalt och regionalt perspektiv.

Vidare bedöms anläggandet av fotbollsplanerna få stora negativa konsekvenser avseende läsbarheten av det historiska odlingslandskapet, läsbarheten av tydligt avgränsad historisk brukningsenhet med dess långa ägo- och bebyggelsekontinuitet samt för det rekreativa landskapet.

Hushållningsbestämmelserna

Anläggandet av fotbollsplaner i Ramsmoraområdet bedöms bryta mot hushållningsbestämmelserna i 3 kap. 1-4 §§ samt 6 § miljöbalken.

Sammantaget bedöms en fördjupad lokaliseringsutredning kunna vara ett kostnadseffektivt sätt att finna bättre lämpade platser för fotbollsplanerna än vad Ramsmora är.

Motivering till beslutet

Brukningsvärd jordbruksmark

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska, vid prövning enligt 12 kap. 6 § miljöbalken av åtgärder som innebär en ändrad användning av mark- eller vattenområden, hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Länsstyrelsen bedömer mot bakgrund av uppgifterna i anmälan att åtgärderna innebär en ändrad användning av mark- och vattenområden och att hushållningsbestämmelserna därmed är tillämpliga.

Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Länsstyrelsen gör i denna del följande bedömning.

Fastigheten Ramsmora 1:1 är taxerad som lantbruksenhet och den aktuella marken används idag som betesmark för hästar. De planerade fotbollsplanerna med tillhörande anläggningar kommer att till största del placeras på jordbruksmark och därmed tas en stor del av denna i anspråk.

I praxis framgår att även gräsbärande mark som används för bete och som har förbättrats genom röjning, bearbetning med redskap eller sådd med vallväxter kan utgöra jordbruksmark (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 1 april 2016 i mål nr P 4087-15).

Länsstyrelsen bedömer att marken är att betrakta som brukningsvärd jordbruksmark utifrån läge och beskaffenhet. Mot bakgrund av de anläggningsåtgärder som har beskrivits bedömer Länsstyrelsen även att åtgärden är att betrakta som varaktigt ianspråktagande av marken.

Enligt förarbetena kan väsentliga samhällsintressen vara till exempel att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet, att kunna lokalisera bostäder och arbetsplatser nära varandra, att skapa väl fungerande och lämpliga tekniska försörjningssystem samt att säkerställa viktiga rekreationsintressen (se prop. 1985/86:3 s. 53)

Länsstyrelsen bedömer att fotbollsverksamhet förvisso utgör ett rekreationsintresse men att det inte utgöra ett sådant viktigt rekreationsintresse som innebär ett väsentligt samhällsintresse (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 8 december 2021 i mål nr P 11755-20).

Eftersom anläggandet av fotbollsplanerna skulle innebära att brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk och det inte framkommit att det behövs för att tillgodose något väsentligt samhällsintresse är åtgärden inte förenlig med bestämmelsen i 3 kap. 4 § miljöbalken.

Natur- och kulturmiljö

Enligt 3 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturvärden. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas. Länsstyrelsen gör här följande bedömning.

Det finns till anmälan bilagt flertalet inventeringar och utredningar avseende naturmiljö, arter och kulturmiljö. Länsstyrelsen konstaterar inledningsvis att det i det aktuella området finns höga naturvärden i form av grova ekar, diken, åkerholmar, gammal tallskog och mager gräsmark. Det förekommer vidare flertalet fridlysta och rödlistade arter, däribland hasselsnok och fladdermöss. Anläggandet av fotbollsplanerna innebär att en stor del av naturvärdena går förlorade genom att marken tas i anspråk och genom att omkringliggande naturmark belyses, med negativ påverkan på ovan nämnda arter som följd.

Vidare har området ett högt kulturhistoriskt värde ur både ett lokalt och regionalt perspektiv. Den planerade åtgärden innebär även, enligt Länsstyrelsens bedömning, en skada på kulturmiljön. Länsstyrelsen anser att området utgör en sådan naturmiljö där även kulturmiljön ska beaktas (se Naturvårdsverkets handbok 2001:6, Anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, sid. 10).

Mot bakgrund av ovan anförda bedömer Länsstyrelsen att det aktuella området får anses utgöra ett sådant område som enligt 3 kap. 6 § första stycket miljöbalken har betydelse utifrån allmän synpunkt på grund av naturvärdena, kulturvärdena samt värdet för friluftslivet. Vidare bedömer Länsstyrelsen att anläggandet av fotbollsplanerna inte är förenligt med hushållningsbestämmelsen i 3 kap. 6 § första stycket miljöbalken.

Artskyddsdispens och biotopskyddsdispens

Länsstyrelsen konstaterar att den planerade åtgärden innebär att omfattande skyddsåtgärder behöver vidtas för att förbud enligt artskyddsförordningen inte ska aktualiseras, bland annat avseende hasselsnok och fladdermöss. Vidare krävs det dispens från biotopskyddsbestämmelserna för borttagande av fem åkerholmar och kulvertering av diken.

Länsstyrelsen kan konstatera att det krävs särskilda skäl för att medge dispens från biotopskyddet för påverkan på diken och åkerholmar. Vidare krävs det för artskyddsdispens enligt 14 § artskyddsförordningen, att dispensen behövs för någon av de skäl som finns uppräknade i bestämmelsen. De uppräknade alternativen är uttömmande. Länsstyrelsen bedömer att om dispens söks med de underlag som förekommer i ärendet, att skäl för att medge dispens inte föreligger.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att den valda platsen inte är lämplig i sig för den planerade verksamheten. Länsstyrelsen bedömer därmed att åtgärden inte är förenlig med hänsynsregeln i 2 kap. 6 § miljöbalken om val av plats.

Länsstyrelsen anser att det inte är möjligt att förelägga om sådana försiktighetsåtgärder enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket miljöbalken, så att skadan på naturmiljön begränsas i tillräcklig omfattning.

Vid den avvägning mellan allmänna och enskilda intressen som ska göras innan ett föreläggande eller förbud meddelas enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, anser Länsstyrelsen att det allmänna intresset av att bevara befintliga natur- och kulturmiljövärden väger tyngre än sökandens enskilda intresse av att anlägga fotbollsplaner med tillhörande anläggningar.

Med hänvisning till vad som framförts ovan anser Länsstyrelsen att den anmälda åtgärden ska förbjudas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska en verksamhet eller en åtgärd, som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i denna balk, komma att väsentligt ändra naturmiljön anmälas för samråd till Länsstyrelsen.

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, enligt 2 kap. 6 § miljöbalken. Vid prövning enligt 12 kap. 6 § miljöbalken av åtgärder som innebär en ändrad användning av mark- eller vattenområden ska hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.

Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ska mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

Enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket miljöbalken får myndigheten förelägga den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga och det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får myndigheten förbjuda verksamheten. Bestämmelser om rätt till ersättning vid ett sådant föreläggande eller förbud finns i 31 kap.

Övrig information

Information om hur vi hanterar personuppgifter hittar ni på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Sara Sundin med miljöhandläggare Anna Lundell som föredragande. I den slutliga handläggningen har också handläggare Karin Vela, antikvarie Andrea Olausson och jurist Jenny Sundberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen
2. Ritning av fotbollsplanerna och tillhörande anläggningar

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Nacka kommun, info@nacka.se

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

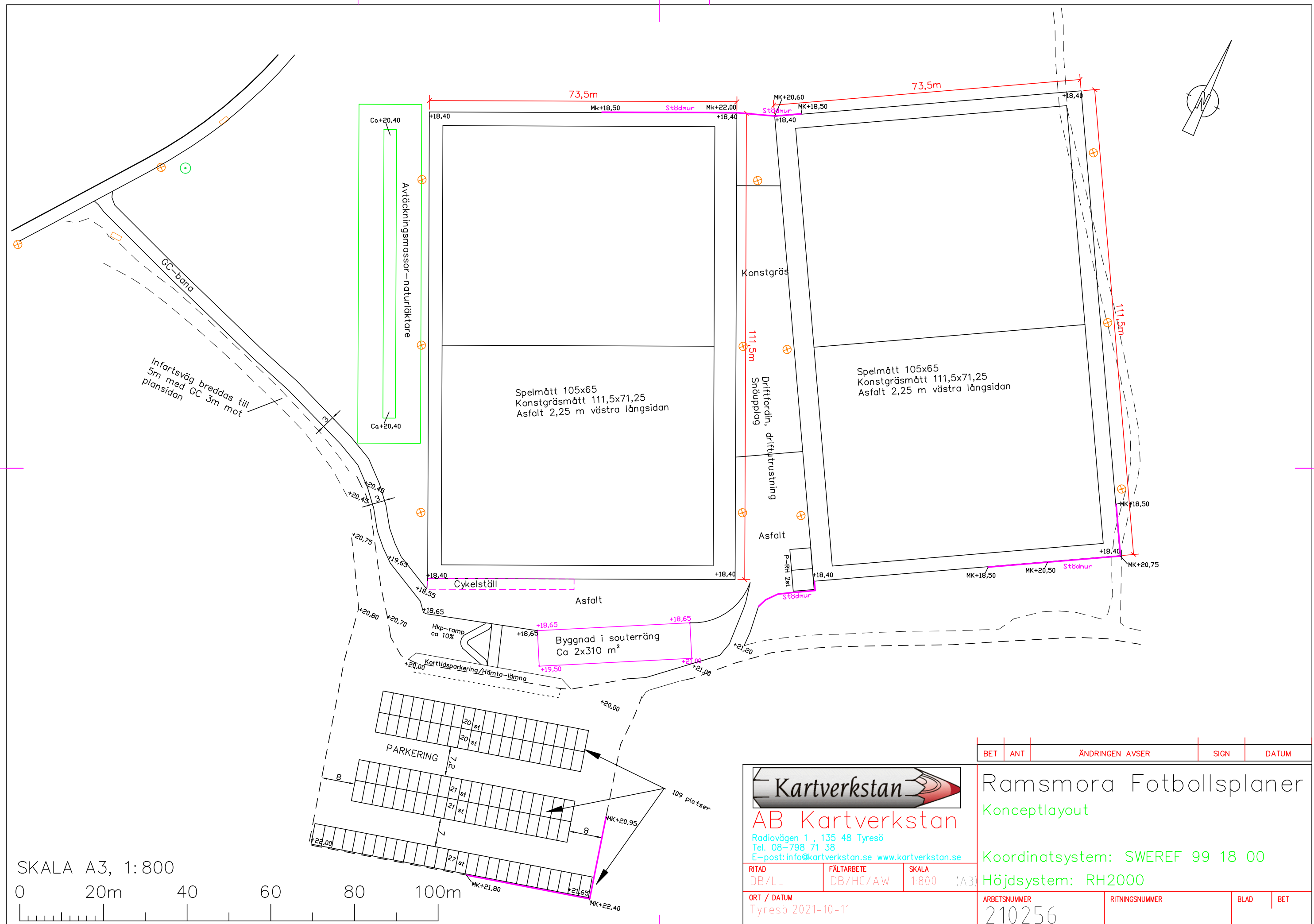
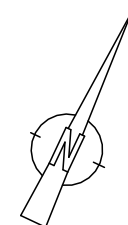
Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande ni bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 58353-2022.

SKALA A3, 1:800

Kartverkstan
AB Kartverkstan
 Radiovägen 1, 135 48 Tyresö
 Tel. 08-798 71 38
 E-post: info@kartverkstan.se www.kartverkstan.se

RITAD DB/LL	FÄLTARBETE DB/HC/AW	SKALA 1:800 (A3)
----------------	------------------------	---------------------

ORT / DATUM
Tyresö 2021-10-11

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
-----	-----	-----------------	------	-------

Ramsmora Fotbollsplaner
Konceptlayout

Koordinatsystem: SWEREF 99 18 00

Höjdsystem: RH2000

ARBETSNUMMER 210256	RITNINGNUMMER	BLAD	BET
------------------------	---------------	------	-----